

กองทุนประกันสังคมที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 เป็นระบบประกันสังคมแบบมีเงินสมทบ ความสำคัญ of ระบบประกันสังคม ในรูปแบบนี้คือ การบริหารจัดการกองทุนประกันสังคมให้มีเสถียรภาพมั่นคง มีเงินเพียงพอที่จะนำไปใช้จ่ายเป็นประโยชน์แก่คนชนในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันและในอนาคต โดยให้สมาชิกที่จ่ายเงินสมทบมีความมั่นใจว่าเมื่อตนเอง มีเหตุที่จะได้รับความคุ้มครอง ก็สามารถมั่นใจได้ว่า จะได้รับประโยชน์ตามความคาดหวัง ดังนั้น หัวใจสำคัญอย่างหนึ่งของการบริหารกองทุนให้มีเสถียรภาพมีเงินเพียงพอที่จะนำไปใช้จ่ายตามอุดมการณ์ของการจัดตั้งกองทุนก็คือการจัดเก็บเงินสมทบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องมีมาตรการหลาย ๆ ด้าน ดำเนินการควบคู่กันไปหนึ่งในมาตรการเหล่านั้น คือ มาตรการเร่งรัดหนี้ข้าราชการที่ค้างชำระเงินสมทบ ซึ่งผู้ศึกษาสนใจที่จะเลือกศึกษา เนื่องจากได้พบเห็นปัญหาด้านนี้ ในหลายจังหวัดที่ได้ไปตรวจราชการ โดยได้เริ่มศึกษาและเก็บข้อมูลต่าง ๆ ไว้ตั้งแต่ปี 2538 การเร่งรัดหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับการกำกับดูแลประสิทธิภาพการทำงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้ศึกษาหวังว่าผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในระดับนโยบายได้ รวมทั้งการใช้เป็นแนวทางของหน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานได้

การศึกษานี้ สามารถสำเร็จล่วงด้วยดี เนื่องจากผู้ศึกษาได้รับข้อมูลจากผู้อำนวยการสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ สำนักงานประกันสังคมจังหวัดต่าง ๆ และหัวหน้าฝ่ายเงินสมทบและการตรวจสอบในหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนข้อมูลจากฝ่ายยึดอายัดทรัพย์สิน กองนิติการ ผู้ศึกษา จึงขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

นายชนม์อิน ภูมิ
ผู้ตรวจราชการกรม

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
สภาพปัญหา	4
วัตถุประสงค์	6
ขอบเขตของการศึกษา	6
วิธีการศึกษา	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี	8
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประกันสังคม	8
ลักษณะทั่วไปแห่งหนี้และการเกิดเงินสมทบ	11
กำลังบังคับแห่งหนี้	14
ความเสียหายจากการไม่ชำระหนี้	22
แนวทางการติดตามเร่รัดหนี้ของกองทุนประกันสังคม	24
บทที่ 3 มาตรการเร่รัดหนี้กับผลในทางปฏิบัติ	26
จำนวนนายจ้างที่ค้างชำระหนี้เงินสมทบ	27
ระยะเวลาค้างชำระหนี้	28
ความรู้ความเข้าใจในการเร่รัดหนี้	28
มาตรการติดตามหนี้ที่ได้ผล	29
การออกหนังสือเตือน	30
การดำเนินคดีอาญา	31
การตรวจสอบสถานะทางคดี	32

	หน้า
ระยะเวลาติดตามหนี้	33
สาเหตุเกิดหนี้สูญ	34
การยึดอัยคทรัพย์ด้วยตนเอง	35
ผลการเร่งรัดตรวจสอบสถานประกอบการ	36
ผลการดำเนินการยึดอัยคทรัพย์	37
บทที่ 4 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	40
มาตรการที่กฎหมายกำหนด	40
มาตรการที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด	41
ข้อเสนอแนะ	42
บรรณานุกรม	46
ภาคผนวก ก: รายชื่อหน่วยงานที่ให้ข้อคิดเห็น	48
ภาคผนวก ข: แบบสอบถามความคิดเห็น	51